HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

סוכה פרק ראשון סוכה

מסורת הש"ס

א) מהלות פ"ג מ"ג, ב) שבת קיב: כלים פי"ז מ"ל עירובין ד: כד. ברכות מא., ג) [בברכות מא:], ד) [בברכות מא: ויבקום ליתא], ד) [בברכות מא: איתא אמר ר"י בר חנינא], ה) [בברכות מא: איתא מדרבנן וקרא אסמכתא וכו'], ו) [עי' אסמכתא קט.], ז) עירובין ד: פסחים קט. ע"ש [מגיה יח.], ח) נדה סז. [ב"ק פב. עירובין ד: ושם מ' בר רב הונא], ט) [ויקרא יד], י) [מצורע פרק ה], י) ל"ל בהכי, ל) [ל"ל יוסף ואיתימא],

מוסף רש"י

היה לבוש כליו. וכן כולם דרך לבשתן קרויין בגדיו ובטלין אצלו, וכתיב והאוכל בבית יכבס את בגדיו וכדרשינן בתורת כהנים מקרא דהאי אוכל לאו אכילה ממש הוא אלא שיהא כדי שיעור אכילה, ובגיהה בגדים שהיה אינו מטמא בגדים (ערובין ד.). אכילת פרס. ד' ביצים הן מזון סעודה ביומיה, פרס לשון פרוסה, שהיעבוהו בחצי ככר הלמור בעירוב דבעינן מזון ג' סעודות, ותנן התם (שם פב:) חליה לבית המועבא (שם ד.). פת חטין. אין שוהה בה כפת שעורין (שם). מיסב. שהיה זו בהסיבה שיעבוהו, ולא בנאכלת בעמידה והולך ונא שהוא שוהה בהכילתו יותר (שם). ואוכלה בלפתן. שנאכלת מהר (שם). ואינו מטמא באהל. שום עצם בגלה בשר עד שיהא שם שדרה שלימה או גולגולת או רוב בניו ג' שוקיים וירך אחת או רוב מניינו קכ"ה אברים (שם). כדי רביעית יין לנזיר. לחייבו מלקות (שם) אכל תרלנים חגיגים ולולבין כשעור רביעית יין חייב ואין שעור רביעית יין ורביעית מים שוין, לפי שהיין עב והמים קלושין ויש ברביעית יין יותר ממה שיש ברביעית מים, כדאמרינן בשבת (עז.) גבי רביעית דם שיכול לקרום ולעמוד על זית משום דסמיך, אבל מידי דקלים לא הוה רביעית דיליה זית (ברכות מא.). בגרוגרת. היא תאנה יבישה ובה שיעבו כל אוכל אדם לענין הוצאת שבת דתנן (שבת עו:) המוציא אוכלין בגרוגרת (ערובין ד:). שיעורין ברמונים. ניקב כמוציא רמון טהור, בעלי בתים חפים על לביסם, הלכך ניקב כמוציא קטניות מלגיעו לזיתים, ניקב כמוציא זית משמתם לאגוזים, ניקב כמוציא אגוז משמתם בו רמונים, אבל של אומן העומד למכור לא הוי שיעוריה בהכי (ברכות מא: וכעי"ז ערובין שם). שרוב שיעוריה בזיתים. אכילת אבל ודס ועוטר ופיגול וטמא ונבילה ובהמה טמאה ובשר המת להאהיל ומגע נבילות (ערובין שם). דבש. כל דבש האמור בתורה דבש תמרים, וכדאמר התם (בכורים פ"א מ"ג) אין מביאין בכורים כי אם מז' המינין ולא מתמרים שבהרים ולא לתנא דתמרים מז' המינין דהיינו דבש (ערובין ד:). שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין המים. בשרו במים משמע שיגע בשרו לגמיס (ב"ק פב.). לשערו. שתפקד בו תלילה (ערובין ד:). נימא אחת קשורה חוצצת. דמאי לדהוקה שפיר ואין המים נכנסין בקשר (שם). שלש אינן חוצצות. דלא מיהדקי שפיר ועיילי בהו מיס (שם).

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פט"ז מהלכות טומאת צרעת הלכה ו:
לז ב מיי' פ"ג מהלכות טומאת מת הלכה ב (וס"ב הלכה י):
לח ג מיי' פ"ה מהלכות מירות הלכה ב סמג לאוין רנ:
לט ד מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה ג:
מ ה מיי' פ"ו מהלכות כלים הלכה ב:
מא ו מיי' פ"ב מהלכות שביתת עשור הלכה ג סמג לאוין קט טור ש"ע א"ח סי' תריב סעיף ג:
מב ז מיי' פי"ג מהל' איסורי ביאה הלכה טו ופ"ח מהל' מקואות הלכה יב סמג לאוין קיח ועשין רמח טוש"ע י"ד סי' קצח סעיף ג:
מג ח ט מיי' פ"ח מהל' מקואות שם [וס"ב הל' טו] טוש"ע שם סעיף ה:

תורה אור השלם

1. אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ:
דברים ח ח
2. וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יַגְלַח אֶת כָּל שַׂעְרוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקָנוֹ וְאֶת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת כָּל שַׂעְרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֶּס אֶת בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר:
ויקרא יד ט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלא הלכתא וכו' משמע קלת דדרשה גמורה היא לתמר:

רבינו חננאל

מצאנו שכתוב בפסוק והבא אל הבית והאוכל בבית והשוכב בבית, היה [לו] לומר והבא אל הבית ודיו, ואני אומר הבא טמא, האוכל והשוכב לא כל שכן. ותניא בתורת כהנים אם סופנו לרבות הבא אע"פ שאינו לא אוכל ולא שוכב מה ת"ל אוכל ושוכב, אלא ליתן שיעור להבא כדי אכילה בשכיבה(ב). וכמה שיעור אכילה, כדי אכילת פרס פת חטין ולא פת שעורין, מיסב ואוכלה בלפתן. ושנינן במס' פרה פרק ראשון כיוצא בו אחד האוכל בבית המנוגע פרס, משלש לקב. אמרו לו מי"ח לסאה, אמר להם כך שמעתי סתם. אמר בן עזאי אני אפרש כשאתה אומר משלש לקב אין בו חלה וכשאתה אומר מי"ח לסאה מיעטתו חלתו. שעורה, עצם כשעורה מטמא במגע ובמשא ולא באהל, ומפורש במס' אהלות. גפן, כדי רביעית יין לנזיר. ואמרינן עשרה רביעיות הן. תאנה כו'. ושנינן לעולם הלכתא, והאי קרא דכתיב ארץ חטה ושעורה וגו' אסמכתא בעלמא. חצינן דאורייתא נינהו, דכתיב ורחץ את בשרו במים, שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין המים. ודחינן מן התורה חצינן בשרו, כי אתאי הלכתא לשערו. שערו נמי דאורייתא, דכתיב ביה ורחץ את בשרו, ודרשינן את הטפל לבשרו ומאי נינהו שערו. ואמרינן נימא אחת קשורה חוצצת, שלש אינן חוצצות משום דמהלחלחי ועייל בהו מיא, שתים אינו יודע. אלא כי אתאי הלכתא לרובו ולמיעוטו ולמקפיד ולשאינו מקפיד, וכדר' יצחק, דאמר ר' יצחק כו'.

ו) ר"ל בדרך שכיבה והיינו שיהא מיסב ואוכל.

היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעותיו הוא טמא מיד והן טהורים עד שישהה בכדי אכילת פרס פת חטין ולא פת שעורין מיסב ואוכל בליפתן שעורה דתנן ו)בעצם כשעורה מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל ז)גפן כדי רביעית יין לנזיר תאנה ד)בגרוגרת להוצאת שבת רמון דתנן ג)ה)כל כלי בעלי בתים שיעורן ברמונים [1]ארץ זית שמן ו)(ודבש) ז) ארץ שכל שיעוריה כזיתים כל שיעוריה סלקא דעתך הא איכא הני דאמרינן אלא אימא שרוב שיעוריה כזיתים דבש ח)ככותבת הגסה ביום הכפורים אלמא דאורייתא נינהו ותסברא שיעורין מי כתיבי אלא ט)הלכתא נינהו וקרא אסמכתא בעלמא הוא חצינן דאורייתא נינהו דכתיב [2]ורחץ י)(את בשרו) במים ז)ישלא יהא דבר חוצץ בינו לבין המים כי אתאי הלכתא לשערו כדרבה בר בר חנה כ)דאמר רבה בר בר חנא ל)נימא אחת קשורה חוצצת שלש אינן חוצצות שתים איני יודע שערו נמי דאורייתא נינהו דכתיב ורחץ את בשרו במים את הטפל לבשרו ומאי ניהו שערו כי אתאי הלכתא לכדרבי יצחק מ)דאמר רבי יצחק דבר

גפן כדי רביעית יין לנזיר. פי' בקונטרס כדי רביעית בשאר מיסורי נזיר דאיכא למאן דאמר במס' נזיר (דף לד:) דלולבין ועלין וחרלנין מצטרפין לשיעור רביעית יין דאם יתנם לכוס מלא יין ואינו דומה המשער בכוס מלא יין למשער בכוס מלא מים דיין עב ואינו ממהר לצאת אבל בגרוגרת ובדבש אינו מצטרף לשיעור רביעית יין דאם יתנם לכוס מלא יין ואינו דומה המ